

S obzirom na nedostatak podataka o morskim sisarima, doslo je do saradnje izmedju dvije oraganizacije, Društvo prirodnjaka Crne Gore (DPCG) i Organizacije za istraživanje morskih sisara (DMAD) iz Turske.

U martu 2017. godine obezbijedjena su novcana sredstva od strane Rufford fondacije. Ova velikodusna podrška dozvoljava ovom projektu da sve radi u najboljem redu, osiguravajući pritom da se napori u prikupljanju podataka i edukaciji nastavljaju.

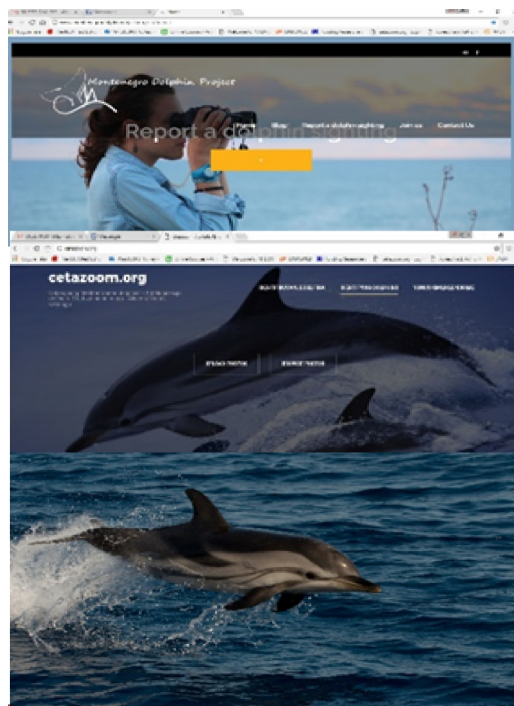

Web: www.dmad.org.tr
Kontakt: info@dmad.org.tr

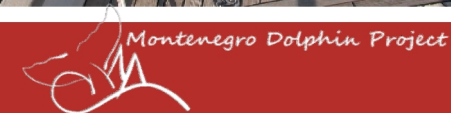
DRUŠTVO PRIRODNJAKA
CRNE GORE

Web:
društvoPrirodnjakag.weebly.com
Kontakt:
društvoPrirodnjakag@gmail.com

<http://www.montenegrodolphinproject.org/>

CRNOGORSKI PROJEKAT ZA DELFINE

DOBRI DELFIN

Dobri delfini (*Trusiops truncatus*) su jako rasprostranjena vrsta delfina. Mogu da dosegnu 4 m u dužinu. Dok su im leđa tamno sive boje, ka stomaku se ona prosvetljuje. Na boku tijela posjeduju krivudavu liniju.

Veličina grupe varira od 7 do 40 individua. Preferiraju obalne vode. Mogu roniti čak i do 200 m. Životni vijek im je oko 30 godina. Ženke dostižu polnu zrelost sa oko 6 godina, dok mušjaci sa 12 godina. Nakon gestacijskog perioda od 12 mjeseci, mladunci ostaju sa svojim majkama od 3-6 godina učeći se životnim sposobnostima, kao što su na primjer tehnike lova. Majka može podići 8 mladunaca za svog života.

Njihov režim spavanja je drugačiji nego naš. Spava jednom aktivnom hemisferom mozga, dok je druga budna i omogućava im predostrožnost od predatora, kako za sebe tako i za ostale pripadnike grupe.

Karakteriše iskazivanjem emocija i posjedovanjem socijalnog ponašanja, isto kao i ljudi. Neke države kao što su Indija i Australija, dodjeljuju delfinima posebno mjesto, dajući im ista prava kao i ljudima.

Ova vrsta često lovi u grupama. Hrani se ribom i beskičmenjacima poput lignje. Posebna je po tome što za gotovo svaki tip plijena ima posebno razvijene strategije lova – mogu praviti zidove mjehurića ili izdizati ribu iz dubljih voda ka površini. Ove tehnike se učenjem prenose kroz generacije.

Koristi zvuk (eholokaciju) kao sredstvo pronalaska plijena, kao i radi komunikacije među pripadnicima iste vrste. Kada zvučni talas stigne do plijena, on se od njega odbije, i zatim vraća do delfina koji ga je emitovao. Putem eholokacije delfini znaju na kolikoj udaljenosti se nalazi plijen, ali danas usled buke u okolini, delfinima više nije tako jednostavno da se koriste njom.

Subpopulacija ove vrste u Mediteranu je trenutno u opadanju i označena je kao ranjiva na listi IUCN.

O PROJEKTU

Crnogorski projekat za delfine je prva dugoročna studija duž obale južnog Jadrana. Projekat je započeo 2016. godine i od tada su zabilježene dvije vrste: dobri delfin (*Tursiops truncatus*) i prugasti delfin (*Stenella coeruleoalba*). Delfini su vidjeni svakog mjeseca, dobri delfin oko crnogorske obale u grupi do 15 jedinki, a prugasti delfin u blizini obale u grupi više od 30 jedinki. Tokom zime imali smo priliku da vidimo individualne jedinke dobrog delfina, što se smatra neobičnim za ovu vrstu.

PRIJETNJE PO OPSTANAK

Delfini se suočavaju sa brojnim prijetnjama. Do sad zabilježeni najugrožavajući faktori su: mreže, otpad u moru, nafta i ribolov dinamitom.

POTREBNA PODRŠKA

Ukoliko bi zaštita delfina bila uspješna, važno je da lokalno stanovništvo i ribari znaju da su delfini prisutni i da zahtijevaju integrisani pristup. Takođe je ključno da lokalno stanovništvo razumije ulogu koju delfini igraju u zdravom i produktivnom ekosistemu. Iz tih razloga, edukacija studenata i drugih članova zajednice putem prezentacija, izleta brodom i čišćenja plaže su ključni za očuvanje populacija delfina u Crnoj Gori.